

LUBELSKIE

1. Obiekt

CERKIEW GR.-KAT.p.w.Chrztu Pańskiego

M 70/1

2. Czas powstania

1658 r.

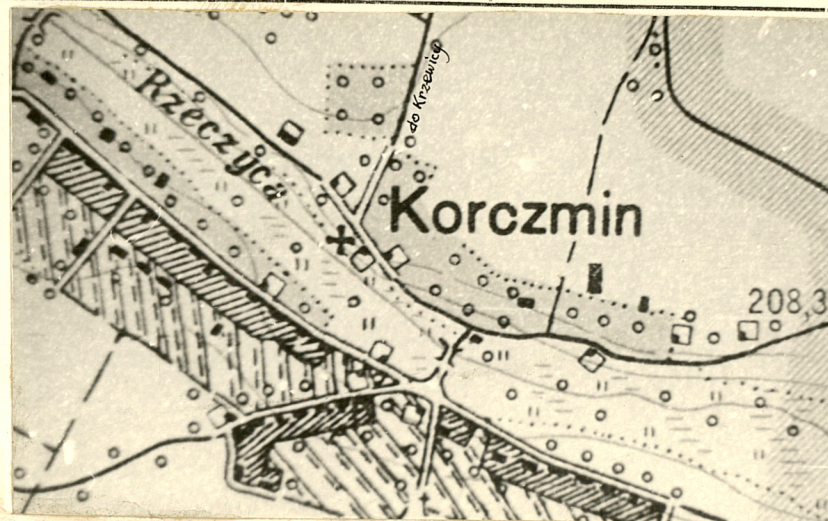
1.90.88 - wbrew i rekonstrukcyjne

3. Miejscowość

KORCZMIN

nr hipoteczny

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

KORCZMIN

p-ta 22-676 Tarnoszyn

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

zamojskie

województwo

Ulhówek

gmina

pow. TOMASZÓW LUB.

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo

lubelskie

powiat

Tomaszów Lubelski

8. Właściciel i jego adres

Urząd gminy Ulhówek
p-ta 22-678 Ulhówek

9. Użytkownik i jego adres

nie użytkowana

10. Rejestr zabytków

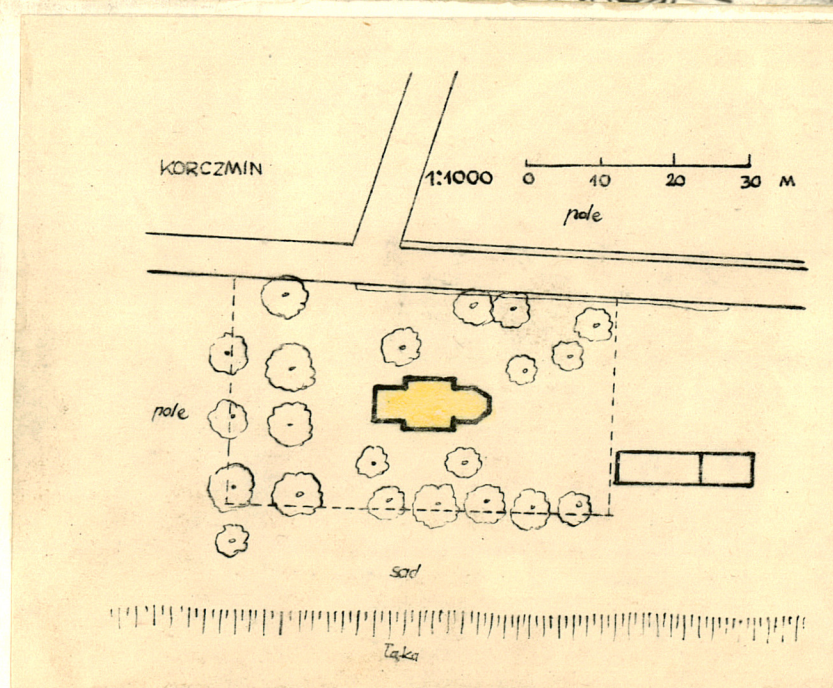
Nr

A-501

data

21.10.1992

autor zdjęć J.Górak
data wykonania 1977
miejsce przechowywania negatywów u aut.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Autor nie znany. Wg "Schematyzmu" 1938-39 cerkiew zbudowana w 1658 r. /Wg T. Spissa - 1. 1772, 2. 1860. Zapewne kilkakrotnie remontowana i przekształcana. KZSwP VIII/17 s. 23 stwierdza, że była "odnawiana i ozdobiona w XVIII w. /może 1772/, rozbudowana prawdopodobnie 1850, częściowo remontowana 1945". K. Kutrzebianka w maszynopisie KZSwP z 1954-55 r. podaje, że dwie zakrystie i przedsionek przed babińcem dobudowano w 1850 r. W 1955 r. zrąb wschodniej ściany prezbiterium częściowo zniszczony, z dziurami na zewnątrz, w 1959 r. zawalona zakrystia, w 1963 r. burza zwała kruchtę. Od tego czasu cerkiew przechodzi w stan ruiny. Część wyposażenia rozkradziono, niektóre fragmenty z obrazem Matki Bożej "płaczącej" zabrane do kościoła w Machnówku; duży obraz olejny na desce w prostych ramach - Matki Bożej i Chrystusa z czterema rzędami świętych, sygn. "Dekow P.B. 1856" zabrany do Muzeum Okręgowego w Lublinie, 7 obrazów apostołów i 6 obrazów okrągłych zabrano do Muzeum Wsi Lubelskiej.

Stojąca obok cerkwi dzwonnica drewniana rozebrana w 1974 r.

Obecnie resztki cerkwi znajdują się w stanie ruiny, cementarz cerkiewny bez ogrodzenia, zarosnięty krzewami i chwastami.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Cerkiew usytuowana w środku wsi, w jej części dziś nie istniejącej, spalonej podczas działań wojennych. Cerkiew obecnie jest położona w nieznacznym oddaleniu od wsi, nad rzeczką Rzeczyca. Orientowana. Otoczona niegdyś drzewami, których resztki zachowały się dotąd. Podwaliny ułożone na kamieniach polnych, w prezbiterium na dębowych klocach. Zbudowana z drewna sosnowego, konstrukcji wieńcowej. Trójdzielna, babiniec i większa od niego nawa założone na planach kwadratów, prezbiterium zamknięte trójbocznie. Według opisu w karcie "zielonej" z 1959 r. z obu stron nawy istniały zakrystie, przed babińcem był przedsionek. Wewnątrz nawa otwarta na babiniec i na prezbiterium arkadami, w nawie od strony babinca nadwieszony chór śpiewaczy. Babiniec przykryty stropem, nawa osmiopółkociową kopułą na tamburze z pendentywami, prezbiterium pozornym sklepieniem kolebkowym. Na ścianach wewnętrznych ślady polichromii. W widoku zewnętrznym uwagę zwracają dwie kondygnacje nawy /nawa założona na planie kwadratu/, sięgające wysokością ponad zrąb babinca i prezbiterium. Na zrębie nawy osmioboczny tambur z pendentywami, przykryty osmiopółkociową kopułą. Ściany babinca, nawy i prezbiterium wzmocnione lisicami. Ponad nie istniejącym już zadaszeniem, które było wsparte na rysiach, ściany obite gontami. Ściany zewnętrzne tamburu oszalowane deskami przybijanymi pionowo, zapewne w miejsce pierwotnego pokrycia gontowego. Dachy i kopuła pierwotnie gontowe, obecnie pokryte blachą.

14. Kubatura 880 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 77 m ² pow.zabud.82 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne cerkiew gr.-kat.	17. Użytkowanie obecne nie użytkowana, w ruinie
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Prace konserwatorskie i remontowe były przeprowadzane, przebieg robót ani dokumentacja nie znane. Niektóre zmiany omówione w p.12.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Cerkiew w ruinie. Stan z 1974 r. w opisie technicznym inwentaryzacji z 1974 r. - odbitka kserograficzna na wkładce nr 2.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Niektóre elementy należałoby zabrać do muzeum /krzyż wieńczący kopułkę, fragmenty zdobnictwa architektonicznego/. Część drewna ze ścian nadaje się do wykorzystania przy uzupełnianiu ubytków remontowanych innych cerkwi drewnianych.			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. VIII, d. woj. lubelskie, z. 17 Tomaszów Lubelski i okolice, Warszawa 1982, s. 23 /oprac. R. Brykowski/.

R. Brykowski, Drugi remanent zabytków /w:/Spotkania z zabytkami 8:1982, s. 37.

R. Brykowski, Spalona cerkiew z Hulcza i grupa cerkwi tomaszowsko-hrubieszowskich /w:/Ochrona Zabytków XXVII:1974, nr 1.

R. Brykowski, W sprawie zabytkowej drewnianej architektury cerkiewnej powiatu Tomaszów Lubelski /w:/Ochrona Zabytków XXV:1972, nr 4, s. 281.

Cerkwa w seli Korczmyn na Ljublinszczyńi /w:/Cerkownyj Kalendar 1972, Warszawa 1972, s. 153.

I. J. Kamiński, Z drewna powstały w proch się obróca, Kamena nr 4, 4.7.1971.

M. Szejnert, Rozmowa o deszczu /Los zabytków/, Literatura nr 7, 13.2.1975.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Inwentaryzacja: ODZ. Grupa pomiar. inż. M. Godlewskiego, Warszawa, 1974; opis techn.; syt. 1:500; rzut, przekr. podł., 4 elew. 1:50; 5 det. 1:10-1:20.

Fotografie: IS PAN
BDZ w Lublinie
BBiDZ w Zamościu

24. Uwagi różne

25. Wypełnił J. Górak, 1984

26. Sprawdził

[illegible]

Wkładkę założył J. Górak, 1984

KORCZMIN CERKIEW GR.-KAT.-p.w.Chrzta Pańskiego

OPIS TECHN.

Opis techniczny - Cerkiew

Korczmin - woj. lubelskie pow. Tomaszów Lub.

Powierzchnia zabudowy $70m^2$ Kubatura $880m^3$ Działka pow. $1400m^2$

Cerkiewka pochodząca prawdopodobnie z XVIII w. Konstrukcja wieńcowa. Łączenia na jaskółczy ogon bez ostatków. Stupy przysienne wzmacniające - skrócone ze ścianami. Podwalina drewniana bez podmurówki oparta na kamieniach - w części prezbiterialnej na słupkach ceglanych (brak fundamentowania). Budowla składa się z trzech części: przedsionka, nawy o kształcie zbliżonym do kwadratu i prezbiterium zamkniętym trzema bokami. Nad nawą kopuła drewniana z latarnią na szczycie.

W prezbiterium ślady po sklepieniu owalnym, w przedsionku ślady płaskiego stropu. W nawie fragmenty balustrady ganku chóralnego. Połączenie nawy z przedsionkiem i prezbiterium arkadami zamkniętymi łukiem eliptycznym. Przedsionek jest oświetlany dwoma prostokątnymi oknami, w nawie po dwa okna w ścianach bocznych. Natomiast prezbiterium jest oświetlone przez okna okrągłe. Wejście do prezbiterium przez drzwi w ścianach bocznych. Konstrukcja ścian i kopuły okryte gontem. Kopuła z latarnią kryta blachą. Podłoga brak - zerwane podłogę, zachowana ubita ziemia. Podwalina zniszczona.

Stolarka częściowo zachowana. Brak seklenia. Dach nad prezbiterium zniszczony w 100%. Nad przedsionkiem resztki jednej palacji dachowej. Konstrukcja kopuły nie znana - odeskowana od wewnątrz (brak dostępu). Elementy drewniane przeqnile, połączenia zniszczone. Znaczne odchylenie ścian od pionu. Stwierdzono rozstępowanie się konstrukcji w dolnych partiach. Na deskowaniach ślady polichromii. Całość zniszczona w stopniu nie kwalifikującym do odbudowy, grożąca zawaleniem.

KORCZMIN woj. lubelskie pow. Tomaszów Lub.
INWENTARYZACJA

PLAN SYTUACYJNY I OPIS TECHNICZNY

SKALA 1:500 pomiar styczeń - marzec 1974r.

wyk. grupa pomiarowa mgr inż. M. Godlewskiego

UWAGA: KOPIA ZMIENIENNA DO SKALI 1:250

Ze zbiorów
OŚRODKA DOKUMENTACJI ZABYTKÓW